

BARS-HONT

KÖZMŰVELŐDÉSI-, TÁRSADALMI- ÉS POLITIKAI HETILAP

Előfizetési árak : Egészévre 10.—
félévre 5.—, negyedévre 2.50 pengő
Egyes szám ára : 20 fillér

Megjelenik minden vasárnap reggel
FELELŐS SZERKESZTŐ: DR. KERSÉK JÁNOS
FELELŐS KIADÓ: BARTHA PÁL

Szerkesztőség és kiadóhivatal Léva.
Telefon 98.
Kéziratokat nem őrzünk meg.

Veni Sancte

Írta: dr. Hencz Aurél

Az Örök Szeptember! Gyermeki tervek elindítója, félelemmel társult vágyak beteljesedése, az ifjú lélek megtermékenyülése . . .

Minden szeptember ugyanazt hozza: apró kis emberkék szorongó érzéssel mennek az iskolába, nagyobbacska diákok már komoly hitvástudattal.

S mégis: a nemzetevelőknek minden szeptember újat hoz. Új reményt, új szint, új életet, új lüktetést, új feladatot. A nevelőknek de sok reménye elfoszlott, s szeptemberben mégis újra hisznek. Több vidám szín komorrá vált, s ilyenkor előttük mégis derünek a színek. Az apró élet többször nem úgy fejlődött, ahogy szeretnék volna, szeptemberben mégis töretlen a hitük. Az iskolai élet lüktetése néha zakatolt, s most mégis elfelejtik ezt. Hej, de sok feladatot nem engedtek megoldani a mostoha körülmények, de a nevelők ilyenkor mégis a feladatok tömegét tűzik maguk elé.

A mai levegő terhes, vagy inkább ózondus. Távoli orosz síkságról harci zaj hallatszik, ott sok magyar testvérünk utolsó fohásza száll az ég felé. De túl a fegyverek zaján, magyar testvéreinknek lelkiüket szorító fohászan a nagy nemzeti célokat nézve mégis ragyogó a szemünk s bizakodók vagyunk. Minden nap ujult erővel hiszünk jövőnkben. Látjuk a nagy vajudást, világnézetek gigászi harcát. S mi bizton hisszük, hogy e hatalmas küzdelem nemcsak hadi babért hoz, de meg hozza számunkra, a magyar nép minden fia számára az új világot.

A magyar nevelői rend ezt az új világot formálja a maga lelki birodalmában. Erzi minden pedagógus, hogy az új világot elsősorban a lélekben kell kialakítani. Új lelkiület, új szociális érzület, a kereszténység örök igazságainak — a lelkeken keresztül — a gyakorlatban való megvalósítása: ezek azok, melyek új világot jelentenek. Testvéri együttműködés, a társadalmi rétegződés kínai falainak ledöntése, a munkának megbecsülése s méltó helyre való állítása, közösségi érzés kialakítása, egymás megbecsülése, a közérdeknek — minden téren — egyéni érdekeink fölé eme-

lése, fajtánk hivatásának nemcsak hirdetése, de átélése, a nemzeti s faji öntudatnak minden magyarban való kialakítása: oly feladatok, melyeknek formálását az iskola padjaiban kell kezdeni.

Fordítsuk tekintetünket néhány pillanatra vármegyénk gyermekeire. Örömkönnyek árasztják el szemünket, amikor Kemence, Szokolya s több község vidám gyermekhadát látjuk. A gyermeki zajban dalol az egész falu. A gyermekcsereg új célt ad az egész falunak. De ahogy közeledünk Garamunk felé, a gyermeki zsvaj alábbhagy, az emberek tekintete komorabb lesz, tajtánk e remek embertípusának révedező tekintete öntudatlanul is csupa kérdés. A temetőt mindent elbeszél. Sírok, melyeket az idő lassankint eltüntet. Miért is maradna meg, mikor nincs fiu, nincs unoka, nincs ős, aki a sírt sajátjának vallaná?! Az iskola tanítója alig néhány gyermekkel bibelődik. Vagy menjünk tovább. Nézzük a zsvitvamenti temetőket. Sok feján régi magyar név, egész kis történelem, tragikus történelem. Az utód már sehol. Hol az ellenség irtott benünket, hol mi önmagunkat . . .

Elhamvadtt keresztek, hulló csillagok!

Keressük mindentelé a magyar gyermeket, gyermekek seregét, a jövőt. Egvelőre még nem mindezt találjuk. De hitünk nem vész el a szomorú temető sirhantjaival.

Magyar szívünk nem engedi elhittetni velünk, hogy itt a Garamente áldott földjén pusztulásra ítéltetett a magyar faj. A magyar nevelő rendületlenül hiszi, hogy lesz még oly idő is, amikor a beszögezett ajtók kipattannak s mindenentuláradó gyermeki kacaj veri fel a halotti csendet. Sok magyar remény, magyar vágy vált már valóra, ennek is így kell történnie.

S most, mikor a Veni Sancte varázsa mindnyájunk lelkét megkapja s a templomból kicsendül az új élet megindulását jelentő szolozsma, szenteljünk néhány percet a magyar nemzetevelői rendnek. Gondolatunk néhány pillanatra szálljon el az iskolába, a legtávolabbi tanya munkás tanítói műhelyébe is, gondoljunk néhány pillanatra arra az embeletelti munkára, melyet a nevelő végez attól a perctől kezdve, melyben a kis tanyai gyermek a népiskola padjába szorongó lélekkel béül, addig a percig, melyben az érett diák elhagyja az iskola padjait. Kerekedjék felül bennünk a hálaérzés. S elhaladva a templom előtt, menjünk be egy rövid kis percre Istennek e békés házába s mondjunk el egy magyar Miatyánkot a nemzetevelőért, munkája sikeréért.

Áldja meg a Mindenható a hivatást teljesítő Magyar Nevelőt s fasszon új magyar életet verejtékes munkája nyomába!

Bars-Hontvármegye törvényhatósági bizottsága gyászúlesen áldozott a Kormányzóhelyettes emlékének

— Részvétfeliratot intézett a Kormányzó Urhoz és vitéz Horthy István képét megfesteti a tanácsterem számára —

Vitéz Horthy István Kormányzóhelyettes hősi halála megrendítette az egész ország lakosságát. Halála óta napok teltek el, de a szomorú gyász és a bensőséges érzelmegnyilvánulásai még ma is tartanak szerte az országban. Egy nemzet őszinte fájdalomának sirámai jajdulnak fel az ünnepi beszédekben és őszinte, igaz részvét veszi körül Kormányzó Urunkat és családját.

Bars-Hontvármegye törvényhatósága nevében Thuróczy Károly főispán a Kabinetiroda után részvétfeliratot terjesztett a Kormányzó Ur elé, a temetésen a törvényhatóság képviselőjében a főispán és az alispán vett részt, szerdán délelőtt pedig törvényhatóságunk gyászúlesen keretében áldozott a Kormányzóhelyettes Ur emlékének. A gyászúlesen elhatá-

rozta, hogy részvétfeliratot inté a Kormányzó Urhoz és vitéz Horthy István képét megfesteti a közgyűlési terem számára.

A gyászúlesen nagy és díszes közönség vett részt gyászöltözökben vagy magyarruhákban. A hatóságok képviselői mellett ott láttuk a honvédség küldöttségét is. A gyászúlest

Thuróczy Károly főispán az alábbi beszéddel nyitotta meg:

Tekintetes Törvényhatósági Bizottság, igen tisztelt Közgyűlés! Miként évszázadok óta, úgy az Urnak 1942. esztendejében is az ősi Budavárában gyűlekezett az ország színe-java első szent királyunk névünnepeinek, István Király napjának reggelén. Budára özlött

Magyarország népe, hogy tanuságot tegyen bensőségese örök kezeletéről, minden vihart álló megingathatatlan nemzeti érzéséről.

Ragyogó napcsütés alatt, ragyogó díszben szent ahtatban indult meg a hagyományos körmenet, követe a Szent Jobbot évszázados utján, nem sejtve még, hogy az Ur kifürkészhetetlen akarata mily keserves megpróbáltatást mért erre a sokat szenvedett Nemzetre és mily súlyosan látogatta meg a Nemzet Vezérét.

Igen tisztelt Gyászokgyűlés!

Sötét hatalmak armánykodása, lélekuffarok örögi aknamunkája háborút, vést, bajt zudított a föld népeire és Magyarország évezredes, Istentől rendelt történelmi hivatásának rendületlen és szakadatlan gyakorlatához kimért sorstradiciójához híven ércfallanszéként állja ismét az ősi vártát, hogy megvédje a Nemzetet a megsemmisüléstől, családi szentélyeink és a keresztény erkölcs tisztaságát, az európai keresztény civilizáció fennmaradását a kelet felől hömpölyögve induló szennyes áradat ellen.

Az emberiség legocsmányabb alakja által elkövetett orvtámadás kivédésekképpen hős fiaink a mi szent határainkól immár irdatlan távolságban fűzik ragyogó haditetteiket soha el nem hervadó koszoruba és a keleti óshazák ből magukkal hozott és nemzedékről-nemzedékre átörökített ellenállást nem ismerő magyar virtussal, önfeláldozó, elsőprő rendülettel örögtitlik a Magyar Katona dicsőséges hírnevét

Ez az ősi turáni dac, ez a véghullajtásos szent elszántság vitte ki a léghullathatlan orosz harcmegzőkre fajtánk legszebb törzsének országát, a mi bálványozott Vezérünknek, az országgyarapító Főméltóságú Kormányzó Urunknak édes fiát, a mi törvényesen megválasztott Kormányzóhelyettesünket.

Vitéz nagybányai Horthy Istvánnak nem volt nyugalma magas közjogi méltóságának bitorlásában, nem volt nyugalma őt agardóva feltölt családja körében, nem volt magadása hősi véretől, elment, hogy ragyogó ifjú életének a Haza védelmébeni kockára vetésével adja példáját a csak egy célt, a Haza oltalmát ismerő legmagasabb katonai költelenség teljesítésnek

Elment és nem tért többet vissza.

Vitézi csúcsteljesítmények sorozata után ismét felszáll gépmadarán a levegőbe és kitűzött harcfelelőtlenség teljesítése közben elesett a becsület mezéjén.

Áldozunk néma felállással vérehullása által eszményező magasztosult emlékének. (A gyászúles tagjai felállanak.)

Igen tisztelt Gyászokgyűlés!

Első Szent Királyunknak szemefénye volt Imre fia, szent Imre hercegünk, nevelte, oktatta, hozzá intézte történelmi értékű intelmeit, benne látta országépítő munkájának folytatását, öreg napjainak vigasztát és büszkeségét. És az Ur meglátogatta az Ő kedves szolgáját és Magához szólította az Ő kedves fiát.

És az 1942-es évben a Legelső Magyar Ember elengedte a hadak útjára az ő drága, édes Fiát, nem tartotta vissza, mert a Haza hívta, a Haza szava pedig nála, az apánál is minden egyéb gyengéd érzés hurjának hangjánál erősebb volt mindenkor, a hős apa, aki szintén vére hullásával pecsételte meg hazafiai hitvallását, elengedte a hős fiut, aki életét tette áldozatként a haza oltárára, minden Hadak legelső Ura a fiát veszített István Király napján szólította égi trónjának zsámolyához Magyarország Kormányzójának István fiát, vitéz nagybányai Horthy István Öfőméltóságát.

Megismétlődött az Ur látogatása, gyászba borult az ország, bánat telíti a szülői szívet, melynek dobogásával egy ország, egy Nemzet szívverése dobbart össze, változhatatlan hódolattal, változhatatlan hűséggel, hűséges hálával és hálás szeretettel.

Az évezred előtti Urlátogatást a Nemzet évezredes élete és erősödése követte, mert a Nemzet nem csüggedt, nem veszítette el a hitét a Gondviselésben és a Nemzet Nagyjaiban, a Nemzet Vértanúiban.

Keresztényi alázzalt borulunk le a Mindenható előtti, adjon vigaszt és enyhülést Kormányzó Urunk és a fennkölt Hozzá tartozók lelkének fájalmára, oltalmazza és áldja meg a mi Vezérünket és Főméltóságú családját balsorstól, bajtól.

Főméltóságú Kormányzó Urunkat pedig kérve kerjük, őrizze meg tiszta magyar lelkeinek erejét, vezessen bennünket tovább az Általa mutatott uton a magyar trikolór árbo-csucra szökkenéséig és a szent cél érdekében rendelkezék, ha kell, a mi életünk, a mi verünk felett is, ingadozás és gátlás nélkül követjük-mindhalálig egy újabb magyar évezred hajnalának felemelő, biztos tudatában.

A Főispán ezután indítványt terjeszt elő, hogy a gyászúlesről a törvényhatóság részvételiről terjeszsen a Kormányzó Urhoz és hogy bensőségese, hódolatteljes részvétét jegyzőkönyvében is megörökítse. A jegyzőkönyv vezetésére dr. Győri Endre vm. főjegyzőt bízta meg. A javaslatot a gyászúles nagy helyesléssel fogadta el. A főispán ezután felkérte Schubert Tódor bizottsági tagot ünnepi beszédének elmondására.

Schubert Tódor beszéde.

Méltóságos Főispán Ur, Tekintetes Törvényhatóság! Alig néhány hónapja, hogy az országgyűlés házának pompás kupolacsarnokában egy ritka felemelő, magasztos történelmi eseményben gyönyörködhetünk a jelenlétük: Ott állt egy délceg ifju, ezer éves törzsének leggyönyörűbb hajtása, amelynek pompásabb férfit szobrász véseje sem faraghatott, a legendás hős apának fia: a megválasztott kormányzóhelyettes vitéz nagybányai Horthy István. Epp esküjét mondja, hogy „Magyarország területét megvédni és mindent megteszt, amit az ország javára és dicsőségére igazságosan megtehet.” Akik ennek a jelenetnek szemtanúi voltak, sohasem fogják elfelejteni. Ott láthatták együtt a büszke nagy multra visszatérő hős apát, akit egy egész ország népe rajongásig szeret és a legszebb reményekre feljogosító daliás ifjút, akit a nemzet kőzakarata a kormányzóhelyettesi méltóságra emelt.

S most, alig néhány napja ugyanabban a pompás kupolacsarnokban ott láttunk egy tölgyfakoporsót, amely eme daliás fiatalember összetört testének maradványait zárta magába: ott láttuk a mélyeséges fájdalommal sujtott atyát, az ország ősz kormányzóját, a fájdalomtól magába roskadt anyát s az ifju özvegyét és az egész nemzetet, mely zokogva siratta legszebb reményét, jövő bizodalját, hön szeretett ifju vezérét.

Ki volt Horthy István?! E kérdésre csak most tudunk választ adni. Az élet körülveszi a jogos és jogtalan kritika, a mende-monda sűrű zavaros köde s gyöngye kis mécsvilágként pislog benne csak a változó vélemény. De a halál zord szelloje szétfújja a ködöt, eloltja a kis mécsést és felkel a történelem napja. E felkelő nap világozásánál kezdjük látni, hogy ki volt vitéz nagybányai Horthy István.

Az Istennek nem csak vértanú, hanem vértanú-népei is vannak. S ilyen vértanú nép a magyar nemzet. A vértanúnak eszményei, hite és nagy reményei vannak. De folytonos harc és szorongatás az élete s az a hivatása, hogy véret ontsa a magasabb eszményekért.

Miért kellett ennek a maroknyi magyar népnek ezer éven át itt a Kárpátmedencében a véret ontani? Miért kell legjobbjainak porba hullani?! Mert a Mindenható ezt a nemzetet a keresztény kultúra bástyájává rendelte és népköltészosok közé ékült verte! Ez a hivatás nehéz, az ilyen küzdelem kemény, sokba kerül. Kerül könnybe, verbe, legjobbjai életébe; de kerüljön bármibe is, ennek a hivatásnak meg kell felelnünk. S meg is fogunk felelni, ha a nemzet minden egyes tagja népe isteni hivatását és gondviselésűzerű feladatát teljes mértékben átéri. Ugy, amint az a hősihalált halt ifju vezérünk lelkét is áthatotta. Kora ifjuságától kezdve a költelenség-teljesítés fanatikusa volt. Atyja nyomdokain haladva a tengerészi pályára készült s mikor Trianon megakadályozza ezt, új hivatást talált és a műegyetemre irakozott be, hogy mérnöké képezze ki magát. Nem elégszik meg az elméleti kiképzéssel, mint egyszerű munkás a csepeli gyárba áll be; majd hasonló minőségben 12 hónapig Amerikában a Ford üzemben dolgozik, ahol saját szavai szerint többet tanult az életből, mint egész addigi pályája alatt. Egészen természetes, hogy mint annyi más ifju, ő is titokban tesz eleget kato-

nai költelenségének és előbb a jászkon huszárezrednél szolgált mint önkéntes, majd repülővé képezi ki magát. Költelenségűdása vakmerő bátorsággal parosul. Mindenkit meglepett, amikor 1928-ban az első nyilvános repülőversenyen a magasba emelkedett és a legmerészebb légyakorlatokkal mutatkozott be. Mindannyiunk emlékezetében van a kép, amint azziai repülőútról hazatérve jelentést tesz büszke örömben sugárzó édesatyja előtt. De nem célunk most felsorolni veszélyesnél-veszélyesebb légi utjait, sem a magyar repülés fejlesztése érdekében kifejtett szervező munkáját, amelyek nevét az egész világ előtt ismertté tették. Ez a férfiú nem a felmeoldós ember: Egész ember volt. Az állami megygyarban mint vezérigazgató helyettesét, majd mint az államvasutat elnökét az alkalmazottak ezrei nemcsak nagy szakismerete és költelenségűdása miatt becsülik nagyra, de nemes emberi vonásai miatt is rajongásig szeretik. Ez év februárjában a nemzet bizalma magas közjogi méltóságra emelte; el akarta hárítani magától a nagy tisztséget és csak a költelenségűteljesítés súlyos érveinek engedett, amikor vállalta ezt. A nemzet újabb vezére hivatása felelősségének tudatában a most folyó élet-halál harcban, annak minden fáradaimaiban, viszontagságaiban, kozkázatában, a szászerekhez teljesen hasonlóan részt kívánt venni nemcsak családi tradicióból, egyéni ambícióból, de mert úgy érezte, hogy ezek köztvetlen tapasztalatai közelebbről megismer-telien vele népet, annak erényeit, szenvedé-lyeit, erőt és teljessé teszik egy ezer év óta állandó harcban, küzdelemben élő nemzet leendő fejének felkészültségét. A hadra kelt honvédsereg parancsnokának jeleletéséből tudjuk, hogy 45 nap alatt 24 szer szállott fel oly feladatok teljesítésére, amelyek mindegyike élete kockázatát jelentette.

Áldozatos történelmünk éjszakája egy ragyogó csillaggal lett gazdagabb. S mi ezekben a súlyos napokban a legmélyebb rész-vétellel, ragaszkodó hűséggel s a fájdalomtól könnyes szemekkel tekintünk legtelsőbb urunkra, rajongásig szeretett kormányzóinkra, a fájdalomtól meggyötört édesanyjára, az ifju özvegyre és az árván maradt kisgyermekre. De keresztény hitünk mélységével, ifju vezér-ünk hősihalálban nem pusztulást latunk, de fölmagasztaltatást. S ha szívünk borzad is, amikor lelki szemünk előtt özvegyek és árva, sebesültek és nyomorékok vonulnak el és feltárlanak a harcterek borzalmi zuhanó bombák, harcikocsik, lángszórók és tömeg-sírok, lelkünk nem lázad föl az Isten-látogatás és nehéz és sötét napjaiban, nem okosodik, nem kételkedik, de törhetetlen hittel megnyugszik az isteni rendelés előttünk sokszor érthetetlen utjaiban.

Adja a Mindenható, hogy ifju vezérünk hős megdicsőülése a hit mélyeséges érzelmei mellett a szeretet hatalmas érzésével is betöltsé lelkünket. Szeretnünk kell forrón, lángolóan ezt az egész vézró, szenvedő nemzetet! Érezze át mindenki, hogy mivel tartozik azoknak, kik véruket és életüket adták oda, azoknak, kik özvegyeket, árvaikat hagyták reánk. Ifju vezérünknek és sok bajtársának hős megdicsőülése töltsé ki lelkünk ből a hideg gögőt, a részvéltelenséget, az önzést és te-mert meg bennünk az összetartásnak, a törhetetlenségnek, az egységnek lelkét. Ha méltók akarunk lenni hazánkhoz, vértanúinkhoz, magunkhoz, akkor a legszebb emléket: a szeretetet állítsuk sirjainkra, azt a szeretetet, amely enyhíteni akar minden nyomort, hegeszteni minden sebet, amely be akarja bizonyítani, hogy akik vérezték és meghaltak, nem vérezték és nem haltak meg hiába.

„Egy nemzet gyászra nem csak leverő;

Nép, mely dicsőt magasztosít legmagasztal,

Van élni abban hit, jog és erő!”

A mély megilletődéssel fogadott beszédek elhangzása után Kovács-Sebestyén Endre th. biz. tag állott szóla és indítványára a gyászúles Schubert Tódor beszédét teljes egészében jegyzőkönyvében megörökíteni határozta.

Majd dr. Hetényi Rezső alispán javaslatára a th. bizottság elhatározta, hogy a hősihalált halt Kormányzóhelyettes arcképét a vármegye közgyűlési terme számára megfesteti (repülő-főhadnagy egyenruhában) és erre a célra

háromezer pengőt irányzott elő. A festőművész kijelölésére az alispán vezetésével Schubert Tódor, Somogyi Béla, báró Weisz Hortenstein Jenő és dr. Lehotzky Bruno tagokból álló bizottságot delegált.

A méltóság teljes s megindító gyászülés a Himmusz hangjaival zárult.

Hirkiáltó-kocsi — az orvlövészek ellen

(Hónvéd hadiludósító száza.
Márkus Pál hadnagy)

Nehézkes teherautó dőcög a szép nyári délutánon a fűrge személykocsi nyomában. A gördős, kátyús földet hosszú kilométereken át kigyózik ringó rozstáblák és legelőik között anélkül, hogy egy élő lelket is látnánk. Itt ott egy kiöltött harcokci, egy árokba fordult ágyú mutatja, hogy erre már járt a háború, erre már jártak győzelmes előrvonuló honvédeink. A vidék külsejében békés és nyugodt.

Az egyik dombhajaton fölérve egyszerre his falu bontakozik ki szemünk elől. Mintegy ötven ház húzódik meg gondozatlan öreg gyümölcsfák között, mintha szegyelő sáros falait, saupfedele szegénységét. A képet egy pocolyos patak képe egészíti ki néhány fűzfával beszegve.

A két autó megáll a his település előtt. A honvédek isugrulnak a kocsikról és előkerül egy hatalmas kerekre szerelt tölcsér, amelynek torka egykettőre a fatura irányul.

Távcsővel nézzük a házakat. Az első ház háromszáz, az utolsó talán kétezer méterre áll tőlünk. A kunyhók sarka mögül, az apró ablakokon keresztül bizalmatlan szemek irányulnak felénk, látszik, nem tudják, miféle veszedelem látogatja meg szegénységüket. A tanakodást felt követeli. Egy asszony nagysietve elindul, sovány tehénet hajt maga előtt egy kis szopos borjuval. Szapora léptekkel sietnek a völgy túlsó vége felé. Egy piros fejfedős menyecske szaladva szedi össze a közeli meséről három maszatos poronyt. Olyan riadalom keletkezik, mint a baromfiudvarban, amikor héja köröz felette.

A magyar fiúk azonban már elkészültek és egyszerre vidám induló hangjai hajtják el a harcisanak látszó megalon torkát. A szákmányolt régi orosz gramofonlemez nemzeti indulója szinte csodát művel. A siető, futó emberek egy pillanatra mintha kővé merednének, azután egyszerre végezzek a menekülésnek, mindenki a hang irányába fordul.

A következő percben pedig megindul a néparadat felénk. Az egész falu mintegy veszenyszóra megmozdul és jön, sergellik a zene irányában. E föl a gyerekek, utánuk az asszonyok, majd a kevés férfi is legyőzi bizalmatlanságát és lassu, méltóság teljes menetben járják be a sork. Az induló után orosz népdal következik.

A gyerekek már ott nyúzsognak körülöttnk. Arcukon a váratlan meglepetés izgalma tükröződik. Hogyne, hiszen ilyen csodálatos masinát még soha életükben nem láttak, de még csak nem is hallottak róla. Az asszonyok, leányok is boldogan nevetgelve hallgatják az ismerős dallamokat. Nagy napja van a falunak.

A hangerősítő egyszerre elhallgat, majd érces hang szóval meg orosz nyelven:

— Oroszok! A magyar és német szövetéses csapatok győzedelmesen vonulnak kitűzött céljuk felé. A szovjet csapatok súlyos veszteséggel hátrálnak és most már a legcsekélyebb reményük is semmivé lett. A háborút elvesztették. Diadalmos előretörésünk közben igen sok orosz katonát leszákad csapatától. Oktalan félelmükben erdőben buzdóznak meg, a védtelen lakosságot élelmet fosztogatják és veszélyeztetik a közbiztonságot. Ennek az áldatlan állapotnak legyen vége! Minden orosz katonát jelentkezzék eddig és eddig a magyar csapatoknál és hozza magával fegyverét is. Nemcsak a

KOLONFÉLÉK

— BARS-HONTVÁRMEGYE KÖZIGAZGATÁSI BIZOTTSÁGA Thuróczy Károly főispán előkötélvel szerdán tartotta folyóhavi ülését. Az alispán havi jelentésében előterjesztette, hogy intervenciójára a közellátási miniszter kiltatásba helyezte, hogy az ősz folyamán a mezőgazdasági és ipari munkásság lábelleni ellátásáról intézményesen gondoskodik. A földmívelésügyi miniszter a vármegye tízfia kontingensét 107.554 űrméterben állapította meg s ezen mennyiség fedezetűl a vármegye területén kiemelt tízfia egyrészt jeletta ki azzal, hogy a hiányt későbbi kiutalással fogja biztosítani. A Vármegyei Közlöletti Szövetkezetek a siklósi bányá megvásárlására vonatkozó tárgyalási eredményes befejeztét nyertek. A szövetkezeti székház megvásárlására vonatkozóan meggyezés jött létre a Szövetkezet és az eladó szlovák cég között, amelynek értelmében a Szövetkezet 55.000 pengőért fogja a székházat megvásárolni. A lévai ONCSA házak építése befejezéshez közeledik. Ői ház között van, további három ház rövidesen elkészül; ezenkívül négy új ikerház építését kezdte meg a Szövetkezet. A Bajtársi Szolgálat vármegyei vezetésével a Közlöletti elődört birta meg az alispán. A Bajtársi Szolgálat községi szerveinek létegetása rendszeresen folyik s a Bajtársi Szolgálat mindent előköt a hadbavonultak arra rászoruló hozzátartozóinak istapólasa érdekében.

— KINEVEZÉSEK. Föl Pált a bajkai áll. népi iskolai tanítót rendes tanítóná neveztek ki. Tóth Vidor nagysalói segédközezt a lévai áll. fiú és leány polgárihoz hittanárná neveztek ki.

— FELHÍVJUK A KATOLIKUS SZÜLÖKET, hogy örvökötles gyermekeiket a kat. óvodába mielőbb irassák be. Különsen figyelembe ajánljuk ezt a hadbavonultak házastársainak, hogy gondozatlan, óvodáskorú gyermekeiket örvölten irassák be. A hadbavonultak gyermekeit abban az esetben is felvesszük, ha a harmadik életévüket még egészen nem is töltötték be. Igazgatóság.

közatonák, hanem a tiszték is kegyelemben részesülnek. Elátjuk őket élelmettel és a háború végén visszaterhetnek családjukhoz.

Mindazok azonban, akik nem követik felszólításunkat, hanem a bolsevista biztosok embertelen parancsára halgatva partizánbandáká verődve tovább is ellenállnak, ne számítanak jóindulatunkra. A határidő után minden orvlövész a fenálló törvények értelmében halállal bünhődik. Halgatások szavunkra, hiszen alattomos harcolók nem akadályozhatják meg végső győzelmünket. Céltalan ellenállások csak az orosz nép erejét gyengítik!

Orosz katonák, ne engedelmekdjétek a kommunista zsidó biztosok lelketlen parancsának. Orosz katonák, jelentkezzetek!

A beszédet az egész falu komolyan, áhítattal hallgatta. Az arckon látszik, hogy minden szó termő talajra talált. Sokan bólogatnak is hozzá. A komoly beszédet ismét zene váltja fel. A vonások megenyhülnek és most már megindul a beszélgetés is. Néhány kiosztott cigaretta végkép megtöri a bizalmatlanságot és a sokat szenvedett nép ajkáról megindul a szó.

— Bizony sokat szenvedtünk a szovjet katonaságtól. Amikor erre átvonultak, szinte mindenünköt kifosztottak. Az ellátásuk rossz volt, így hát amit tudtak, harcoltak. Kinek most már vége, de sokan még itt kóborolnak a környéken és minden este neglatoztatják a falut, hogy élelmet és hirtelk szerzenek.

— Ma éjjel is eljönnek, — mondja egy pirosantlikás kislány, — majd megmondjuk nekik, amit itt hallottunk.

— Nappal merre buzzák meg magukat a partizánok? — tesszük fel a kérdést azonnal.

Amit meg kell írni

I Béla királyunk törvényileg vasárnapról szombatra helyezte át a vásárnapokat a zsidók gazdasági terjeszkedésének megállítására. Már akkor is baj volt velük.

Az eddigi legnagyobb magyar filmsiker az Országváltás! Minél előbb szeretnénk látni!

— KATONAI KITÜNTETÉSEK. A lévai honvédszállóján vonult a keleti harctérre Salkahy István főhadnagy és Selmezy László zászlós Vitez és bátor magatartásukért mindkettő magas kitüntetésben részesült. Salkahy főhadnagy, aki honvédelmet 22 ellenséges támadást vert vissza, a magyar érdemrend tisztí kerezett hadisírtveimvel és a kardokkal, Selmezy zászlós pedig a magyar érdemrend lovagkeresztjét hadisírtveimvel és a kardokkal nyerte el.

— POLYSÁG TÉLIRUHA GYŰJTÉSE meglepő eredménnyel folyik Eddig 2020 drb. különféle homli gyűlt egybe, közte 25 férfi bunda, 6 női bunda, 83 bundabélis, 116 új szörme feldolgozatlan, 110 szörmegaller, a többi meleg alsóruha. A gyűjtés meg nem érte véget.

— BERNECEBÁRÁTI határában kigyulladt a hercegprímási uradalom erdje. Nagy erőfeszítéssel sikerült a tüzet lokalizálni, így a nagy szárazságban nem terjedt tovább.

— SZŰNETZÁRÓ ÖSSZEJÖVETELÜKET TARTJÁK az egyetemi hallgatók szept. 8-án tel 10 órák között Pocknál. Az összejövetel bevetelt írókényveirre, a Bajtársi Szolgálatnak juttatják.

— A VÁRMEGYEI BAJTÁRSI SZOLGÁLAT IRODÁJA megkezdte működését. Hivatalos kelysége Léván, Vármegyeháza (földszint) 5. sz. alatt van, a szociális gondozó irodájában. Fogadónap a vármegyei és járási bajtársi szolgálat tagjainak ajánlásával ellátott hadbavonultak hozzátartozói részére minden szerdán és szombaton d. e. 10-11 óra között.

— VÖRÖSMÁRTYI TIBOR nemesedcskei földbírtokos a Barsvármegyei Gazdasági Egyesületnek adományozta Reinerne Istvánffy Gabriella egyik állattestrenvét. Reinerne számos festményével szerepel a Múcsarnok tárlatán.

— ÉLETMENTEK. A Léván nyaraló K. Jánosai tisztviselő Nagykánánál a Garamban furdított gyermekeivel. Hirtelen melege vízbe lépett és fűldoklani kezdett. Pelczér Ica tisztviselő után ugrott és kimentette a faldoklót. A furdító közönség melegen ünnepelte a bátor életmentőt.

— ADOMÁNY. N. N. Nagysalóiból 28.30 pengőt küldött lapunkhoz a honvédség téliruha akciójára.

Néhányan a falutól négy-öt kilométerre lévő erdőre mutatnak.

— Onnan jönnek elő minden este. Da a többi erdőben is bujtnak kisebb-nagyobb csoportok.

A hangerősítő hirkialtó-raj parancsnoka a kapott adatokat feljegyzi, térképen megjelöli a megmutatott erdőt, meg lejártaat egyikét hanglemelt és parancsot ad az indulásra. Irány: egy újabb kis falu valahol a magyar csapatok hátában.

Igy megy ez végig napokon át, ez a jelenet ismétlődik meg naponta tízszor, tizenöt-ször kisebb-nagyobb változatokkal.

Ez a hirkialtó-kocsi nagyon fontos munkát végez. A többszáz kilométeres előnyomulás után az elhagyatottabb vidékeken csapatostul maradtak vissza vörös katonák. Biztosan azt a hirt terjesztették rólunk, hogy a foglyokat embertelen kínzások között végzük ki. Eszt a főrevezetett orosz katonák lének fogásba kerülni. Hollétüket nehéz megállapítani, mert a hatalmas területen nincs mindenütt megszálló katonaság, a falvakat a fegyveres bandák terrorizálják. Egy eltűnt jelentősége, egy megtámadott gépkocsi. egy orvul megsebesített honvéd este mutatja, hogy erre a felvilágosító propagandára igenis nagy szükség van.

A hirkialtó-raj utja fázasztó és sokszor bizony veszélyes is. Mialthogy mindig a partizánnyanus vidékeket járja, felkészül a partizánok esetleges támadására is. Golyószóró és a géppisztoly mindig kéznél van.

— Nem számít veszély es a fázás, — mondja a hirkialtó-raj parancsnoka, — ha munkánkkal csak egy magyar honvéd életet mentjük meg, elunkat elértük! A magyar élet kímélése minden parancsnok számára a legesetebb kötelesség.

Épül a hősi emlékmű

As új laktanya körül nagy a sürgés-forgás. Egyik szekér a másik után megy el előttem s a kövekkel nehezen megrakott kocsi az óráig előtt befordulnak a laktanya udvarán.

Kíváncsian megyek utánuk. Érdeklődésemre az ör udvarianan eligazít s aminet belepek, látom is már a szekerek torlódását és hallem a kalapácsolás zaját. Kévet faragó emberek csoportjában ott áll az anyaggyártás a parancsnok, Abaváry Lajos őrnagy.

Már messziről látszik az őrnagy ur nagy érdeklődése a munka iránt. Hol erről, hol arról az oldaláról szemléli a követ. A talvból is halloom, amint utasításokat, utbiztatásokat ad az embereknak. Közlebb érve a nagy élelenség okát magától az őrnagy urtól kérdezzük meg.

Miért e nagy sürgés? Mi készül itt őrnagy ur? — tesszem fel a kérdést.

Hősi emlékművet építünk — válaszolja — hogy megörökítsük a lévai zászlóalj felvidéki, erdélyi és délvidéki területek visszaszerzésekor és a mostani óriási küzdelemben életüket feláldozók nevét örök példaképpül az utókor számára.

Milyen lesz az emlékmű? — folytatam a kérdést.

Az őrnagy ur már telkesen magyarázza is az ott álló miniatúr a készülő emlékművet. Termékekéből állítjuk össze a szélesebb alapot és erre épül, ugyancsak termékekéből, két és fél méter magasságban a négyszögletes oszlop. Oldalain helyeztük el az elcsatolt neveit felsoroló fekete márványtáblákat. A szemben levő főoldalon a tabak közepén kardon honvédsíkokat tartó anyggyal díszített dombormű kerül. Az oszlopot felül egy kandeláber zárja le.

Mikor készül el a mű?

Számitásaim szerint két hét múlva teljesen készen lesz — válaszolja az őrnagy ur — s akkor ünneppélyes külsőségek között, elcsatolt hősi bajtársainkhoz méltóan, felavatjuk.

Nem zavarjuk tovább a munkát. Megköszönjük a felvilágításokat abban a tudatban, hogy míg hősi emlékmű fogja hirdetni a magyar katona soha el nem múló dicsőségét, míg a parancsnok ilyen telkesedéssel dolgozik együtt katonáival, míg el a bajtársi szellem, addig magyar hazánk területét idegen katona nem mocsokolja be.

— HÁZASSÁG. Dr. Baráti Béla orvos Ipolyság f. évi szeptember hó 10-én d. u. fél 7 órakor vezeti oltárhoz Salkovszky Katinkát a Budapest Belvárosi Főplébánia templomban. (M. k. é. h.)

— TANÚGYI HIREK. A vallás- és közoktatásügyi miniszter a szorványban élő magyar anyanyelvű gyermekek oktatására V. k. közlésben az állami népiiskolával kapcsolatban magyar tagozatot szervezett, amely a most nyíló tanévvel kezd meg működését. — Krachtusz Ferenc többi rk. tanító és Bárcsy László gyarabai rk. igazgató-tanító f. hó elsejével nyugdíjba vonult, Patay Eudréné barafflusi áll. tanító névkielégítést nyert.

— A KISGYŰLÉS A KÁLNAI ÁLLATVÁSÁROKÉRT. A visszacsatolt felvidéki rész vásárainak revíziója során a kereskedelmi miniszter megvonta Nagyálna községétől az évi hat állatvásár tartására szóló engedélyt. A község kérte a vásárok további engedélyesését azzal a megokolással, hogy a kálnai állatvásárok igen forgalmasak s a verébelyi vidék is ide gravitál. A törvényhatóság szerdán tartott kisgyűlése támogatta a község kérelmét s a maga részéről is kéri a kálnai állatvásárok további engedélyesését.

— SERTÉSBETEGSÉG LÉPETT FEL. Ipolyságra Somogy megyéből behurcolták a ragadós száj és körömfajást egy udvarba. A hatóság tíz kilométeres körzetben veszkertületet alkotott a betegség elojtására; kisebb mérvben a lépfene és sertésorbánc s nagyobb mérvben a sertéspetis (19 közlésben száj udvar) terjedt el. A hatóság a szükséges intézkedéseket megtette.

— A LÉVAI TÉLI RUHAGYŰJTÉS győnyörű eredménye ma vasárnap d. e. 10. fél 1 és d. u. 3-5 óra között megtekinthető az óreg laktanyában. A költőt szövést holmik nagy tömege állán 27 férfi, 20 női buuda, 18 bundabárá, 353 érmésbőr, 22 stórmész-lábzsák, 80 boa, sít. ékeskedik. Az anyag összeszámlálása folyamatban van.

— HALÁLOS FÜRDÉS. Ipolyságon Varga Julián 18 éves leány fürdés közben az Ipolyba fulladt. Nagy részvét mellett temették el. A gyakori vízvezetés bizonyára sietsémi fogja az ipolysági strandfürdő megépítését.

— VITÉZ PELCZER ISTVÁN rendőr-felügyelő nem távozik városunkból. Távozásra vitéz Berthóty Dezso rendőrtanácsos bucsutatásával kapcsolatban került lapunkra.

— HIBAIGAZÍTÁS. Lypunk múlt számban a Temetkezési Egyletnek nem Dohány Sándor, amint az a hír volt, hanem Dohány Lajos lévai kereskedő mondott köszönetet.

— JÓZSEF KIRÁLYI HERCEG IPOLYSÁGON. A József nádorról elnevezett 2. honvédelmi szervezet technikai okokból megszüntették. A Felvidék felszabadulásaakor nagy szerepet játszott ezred egyik zászlóalja Ipolyság állomászat. József királyi herceg itt bucsuzott el ezredétől. Az Országzászló előtt a képviselőtestület nevében Patreszl János esperes-plébános üdvözölte. Uána a laktanyában tabori mise volt. Az ezredparancsnok beszéde után József királyi herceg beszélt. Buzdította a honvédeket, hogy tarisák meg apák bátor szellemét, kik a honvédek mintaképei voltak. Az ünneppélyen megjelentek Ipolyság katonái, polgári és egyházi vezetői, valamint a lakosság is igen nagy számmal.

— A NAPRAFORGÓ MAG ARATÁSÁRA vonatkozólag közöjjük, hogy az aratást ne siessük el, labán érik a legjobban, de vigyázzunk, nehogy a termést károsodás érje. A levagott tányérokat szelős szin alatt vagy napraforgó kóroka feltűkődés a tablán rogtassuk és a magot a tányérből kis botokkal ponyvára verjük vagy tágraallított dobu cseplőgépben cseplőjűk. Rostaljuk és a termést gyakran forgatjuk, mert igen könnyen romlik. Értékesítése a Futuránál történik. Bars Hontvármegyei Gazdasági Egyesület elnöksége, Léva.

— A MAGYAR VÖRÖSKERESZT VEREBÉLYI FIOKJA a harcoló honvédek, azok itthonmaradottai és a hadiárak javára Verebelyen, 1942. szeptember 5-én, (szombaton) este fél 9 órakor a Kultúrház nagyteremben jótékony célú hangversenyt rendez, Schick Györgyné, Godin Imre a bécsi, stuttgarti, kolozsvári állami operaházak tagja és Keller Balázs közreműködésével. Műsor: 1) Beköszöntő. Eimondja: Dr. Kovács Gyula egyetemi elők. 2) Petőfi. „Egy gondolat bánt engemet” szavajai: Pezcek József. 3) s. „Nagy Majtényi sítok”, b. „Gyöngye violának” aruczk dalok. Énekl: Keller Balázs. 4) s. Verdi: Traviata, ária az I. felvonásból. b. Grieg: Solvejg dala. Énekl: Schick Györgyné. 5) Két magyar dal. Énekl: Godin Imre. 6) Puccini: Pillangó kirassony c. operájából kettős. Énekl: Schick Györgyné és Godin Imre. Szünet. 7) s. „Sityriában Ajk falubán” b. „Nyílik már a szarka” magyar dalok, énekl: Keller Balázs. 8) Verdi: Aiarcosbál. Ária az I. felvonásból, énekl: Schick Györgyné. 9) s. Puccini: Tosca. Káparis az I. felvonásból. b. Verdi: Rigoletto. Nagy ária a III. felvonásból, énekl: Godin Imre. 10) Gretchaninov: Áltatódala, énekl: Schick Györgyné. A zongora kíséretet Barcs Tiborné zongoraművész Budapestről látja el.

— SOKGYERMEKES CSALÁDANYÁK KITŰNTETÉSE. Vasárnap volt Kemence és Bernecebaráti község napjánk otthonának zórőnnepélye, amelynek keretében dr. Pályi Pál főszolgabíró, Gottveisz Jánosné kilenc gyermekes és Ábrám Józsefné nyolc gyermekes anyjának 100-100 pengő jutalmat adott át és egyúttal szép beszéd kíséretében nyújtotta át azt a művészi kivitelű bronz érmét is, amelyet a Kormányzó né ötműltóságá alapított a sokgyermekes családnyák kitűntetésére.

— A LÉVAI CUKRÁSZOK a nyersanyaggal való takarékoskodás miatt üzeleteiket minden hétfőn zárva tartják.

Anyakönyvi hivatal bejegyzése.

SZÜLETÉSEK: Chrenko István Bacsa Petronella fia Bertalan — Fűrjes Geza Suhaj Mária fia László Ferenc — Baka László Jamriska Júlia fia László — Ifj. Duchna András Hromadik Ilona fia András — Mráz Jenő Erneyi Magdolna leánya Mária Magdolna — Markó Károly Kiss Erzsébet leánya Erzsébet Teréz — Pusztai László Trecka Józsa fia Zoltán László — Kósa Ilona leánya Eva Ilona — Akács István Pál Margit fia István Sándor — Köllár István Csuhk Aranka leánya Valéria — Krkos Erzsébet leánya Zsuzsanna Katalin.

HÁZASSÁGOK: Kossár László ref. Dreveni Ilona rk. — Valach Lajos Ferenc rk. Buchta Irén Erzsébet ref. — Kovács József rk. Horváth Gizella rk. — Strbo Ferenc rk. Valnt Matild rk. — Horák József ág. h. ev. Bischtiz Alice irz.

HALÁLESETEK: Nagy Lajos 47 éves — özv. Wilhelm Jakabné sz. Kramer Mari 80 éves — Fischer Hermann 63 éves — Szoldán Ferencné sz. Magyar Zsófia 43 éves — Gál János 35 éves — Szalma Józsefné sz. Nemeth Mária 43 éves — Bognár Anna 21 évn.

Köszönetnyilvánítás

Mindazon rokonoknak és ismerősöknek, akik jó férjem elhunytával és temetésével fájdalommal részvélőkkel enyhítették, ezuton mondok hálás köszönetet.

Özv. GAÁL JÁNOSNÉ.

Rádióműsorunk Budapest I-en

1942. szept. 7-től szept. 13-ig

Hétfő

10.15 Szórakoztató zene 11.20 Hangszerszólók 12.10 Orsz. Postászenekar 1.30 Honvédeink üzennek 2 Szalonötök 3.20 Farkas Józsa cigányzenekara 4.15 Fetőfi Sándor honvedkapitány Arany János köznevezet, előadás 5.35 Beszkárt zenekar 6.30 A női egyetem önkéntes munkatábor segíti a falut, hangfelv. 7.20 Pertis Jenő cigányzenekara 10.10 Üzen az otthon 11.25 Tánccenz.

Kedd

8 Zene 10 Egy. ének, szentbeszéd és mise 11.15 Görögkat. misn 12.30 Legierők zenekara 1 A magyar katona telke, előadás 3.10 Szórakoztató zene 5.20 Magyar noták 6.30 Tánccenz 8.20 Vidám muzsika 9.40 Sporteredmények 10.15 Tánccenz 10.40 Rácz Bercei cigányzenekara.

Szerda

10.15 A Honvéd Gépkocsiosztár Lövészgye-sületének zenekara 11.20 Náray Iren zongorázik 12.10 Lemezek 1.30 Honvédeink üzennek 2 Honvéd zene 3.20 Vidák S. cigányzenekara 4.15 Milyen legyen a jövő asszonya? Felolv. 5.30 Tánccenz 6.20 Honvédműsor 8.10 Operaházi zenekar 10.10 Üzen az otthon 11.25 Tánccenz.

Csütörtök

10.15 Szórakoztató zene 11.40 Külföldi híradó, felolv. 12.10 Honvéd zene 1.30 Honvédeink üzennek 2 Tánccenz 5.15 Rádiózenekar 6.15 Magyar noták 7.35 Kültügyi nyegedőra 7.50 Magyar toll a magyar kardert 9.20 A három Erkel 10.10 Üzen az otthon 11.25 Farkas Jenő cigányzenekara.

Péntek

10.15 Folyamerők szalonzenekara 11.40 A tyúk-szemek, felolv. 12.10 Beszkárt-zenekar 2 Sovinszky László szalonzenekara 3.20 Csorba Dezso cigányzenekara 5.15 Legierők zenekara 5.40 Sportközle-mények 6.30 Magyar ének — magyar telek 7.40 Teli Vilmos 10.10 Üzen az otthon 11.25 Tánccenz.

Szombat

10.15 Honvéd zene 11.20 Vo.ószzenekari művek 11.40 Hazai fűszerek alkalmazása a háztartásban, előadás 12.10 Szalonzene 1.30 Honvédeink üzennek 2 Szórakoztató zene 3.20 Rendőrzenekar 5.55 Tánccenz 6.30 Hangképek innen-onnan 7.20 Bura S. cigányzenekara 8.10 Dalok, táncok, sikerek 10.10 Üzen az otthon 11.25 Magyar noták.

Vasárnap

8 Zene 10 Ref. Istentisztelet 11 Mise 12.15 Le-vente műsor 1.10 Rádiózenekar 3.40 Cigányzene 5.20 Tánccenz 6.15 Indulók 7.20 Honvédnap 10.10 Sport-eredmények 10.40 Honvéd zene.

Rövid zongora előd. Bethlem-utca 5. szám. 630

Gyereklányt délelőtti elfoglaltság-gal kislány mellé fel-veszek. Adamcsa Árpádné Bem-utca 13. 631

Eladó ház, 2 szoba, melléképítményekkel, kerttel. Mikszáth-u. 27. 631

A szociális szocializmus

(Berlini levél.)

(B. L.) A paradox megállapításokkal mindig óvatosnak kell lenni. Rendesen többet mondanak, mint amennyit mondaniuk okos volna. Az a tény, hogy címül úgy annyira kiáltó paradoxont választottunk, arra kötelez, hogy azt meg is indokoljuk.

A magyar sajtó egén még mindig mutatkozik egy furcsa kis ködfolt, egy a „Nép-szavá”-nak nevezett sajtóközlöny, amely a nemzetközi szocialisták utolsó kontinens menti sorsaként (csak a skandináv felszíjében van még egy burzál szocializmus a svéd királyságban!) furcsa köpködést végez minden forgalom, ambíció és igyekvés ellen, amely az általános és minden dolgot magaába foglaló egyetemes, de nemzeti szocializmus vezérelvét hirdeti az új Európában.

Furcsa egy Álsocializmus ez az osztályharcot hirdető — egyelőre — második internacionálé, amely kizárólag a gyárakban és műhelyekben dolgozó „munkás” érdekeit védi más szinten dolgozó osztályokkal szemben. Nem hajtok a helyt ismétlésekbe becsatlakozni és felsorolni azokat az ismert, kellemes anyagi jólétet biztosító okokat, amiért a jeles lapocskán Don Kihotei harcát vivja a személmok ellen, csupán azt a sterény kérdést szeretném feltenni a dolgozó magyar munkássághoz — akinek verjeteles pengőiből él és a szenny- és ponyvatermék — hogy miért nem foglalkozik a napi politikán és világnézeti kérdéseken kívül valódi, hamisítatlan, építő, munkásszocialpolitikával is a szocialdemokraták kis csahosa.

Még soha nem látam hasábjain valóban korszakotalkotó külföldi munkásjóléti törvények, rendelkezések és intézmények ismeretét. Sem a Német Munkafront (DAF) „Munkatudományi Intézetének” kiadványával, kutatómunkájával, sem a nemzeti francia kormányintézkedésekkel (talán azért, mert az is „nemzeti”?), sem a belga új törvényekkel, sem az olasz korporációs állam hallatlan szocialis tevékenységével, a spanyol nemzeti állam (ej-ej, ez az uszimpattikus „nemzeti” szó!) romokat eltakarító gigantikus munkájával, az Usztasa Horvátországi (persze ez sem szoc. dem. alakulat) Bulgária és egyáltalán: az újraszülő Európá nép jóléti tevékenységével nem foglalkozik és a cötevény szerzet. De annál többet lát hasábjain napvilágot az ellenséges propaganda burkolt kolportálása szép világnézeti mezbe csomagolva.

A munkáskérdés, az egész szocializmus kezdettől fogva nem volt egyébb mint a tömegek jogos küzdelme a jobb életért, a megérdemelt pihenésért, tisztességes bérért és méltó bánásmódért. Tehát: tisztára szocialpolitikai jellegű mozgalom volt, amely azután napi politikává fajult. Most, amikor a nemzetek valamennyien igyekeznek a maguk nemzeti közösségén belül az emberi méltóság követelményeként az összes szocialis kérdéseket nagyvonalú módon megoldani, a nemzetközi szocialdemokrácia tökéletesen elvesztette létjogosultságát és valóban kómiikus jelenség, hogy egyedül Magyarországon élves a kontinens összes államai között még vendégségot sötét, szocialpolitikától mentes, nemsetellenes üzemelhes.

Dr. Ley Róbert, német birodalom szervezési vezető és a Német Munkafront vezére igen helyesen jegyezte meg egyik beszédében: „A nemzetközi szocialdemokrácia szépen hangzó neve mögött soha egyetlen pillanatra sem húzódtak meg nemes, munkásjóléti törvények. A cél mindig csak a politikai hatalom elérése volt és amikor Németországban a félvezetett tömeg segítségével kormányra jutottak, vette csak igazán kezdetét a munkásülődés. Vezetőik tanácsokkal ellentétben a palotákban laktak és megvetéssel néztek le volt dolgozó társaira. Abban a pillanatban, amikor megoldottuk az általuk még csak nem is álmódott mértékben a szocialis problémákat, elvesztették létjogosultságukat az egész világon!”

STERIO LEONIDAS.

— LÉVA KÖLTSÉGVETÉSE. Léva város képviselőtestülete legutóbbi közgyűlésén letárgyalta és elfogadta az 1943. évi költségvetést, amelynek szükséglete 992.020 P, fedezete 886.088 P, pótdóval fedezendő hiánya 105.932 P. A hiány fedezésére a közgyűlés 85 százalékos pótdadót szavazott meg. A 125.000 P adóalap után 106.250 P pótdóznak kell befolyjni. (A város lakóinak száma az 1941. évi népszámlálás szerint 12.876, a házak száma 2.887, a város területe 4.955 kat. hold.) A költségvetés a különböző csoportok szerint így oszlik meg: I. Általános igazgatás. Szükséglet 316.660. Fedezet 402.796 P. II. Közegészségügy Szükséglet 47.984. Fedezet 27.340 P. III. Közoktatás, közművelődés. Szükséglet 82.193. Fedezet 11.405 P. IV. Szegényügy, népjólét. Szükséglet 62.096. Fedezet 40.861 P. V. Közlekedés 49.488. Fedezet 48.953 P. VI. Városépítés. Szükséglet 169.425. Fedezet 61.329 P. VII. Városüzemeltetés. Szükséglet 188.871. Fedezet 269.112 P. VIII. Hitelügy. Szükséglet 81.503. Fedezet 24.242 P. A város az ügynevezett szegényház helyébe Szeretetház épitéséért tervezi a erre a célra 13.500 pengőt állított be a költségvetésbe. A közgyűlés a költségvetés nagy munkájának elkészítéséért köszönetét fejezte ki Filippiai Pál támvédezői tanácsos, szám. főnöknek. Korpás László felhívta a figyelmet az utcai övezések karbantartására, továbbá a Botka-utcai Párcpart rendezésére stb.

A Lévai Levente Egyesület

rendezésében a Helyi Uszónap Léván ma, vasárnap délelőtt fél 10 órai kezdettel kerül lebonyolításra a városi uszodában a 11 évesőtől 21 évesig terjedő korban lévő mindkét nembeli ifjúság számára.

Fontos közérdek, hogy az uszástudás jelentősége kizárólag vájljon és ezzel sok ezer leventét megmentünk a vízbefulladásától, biztosítjuk neki egészségét, izmainak egyenes fejlődését és kellemes szórakozását.

Az általános testedzés szempontjából a legégszerűbb és egyben a legégszerűsebb sport az uszás. Nem csak azért, mert gyakorlása közben a test minden része igénybe van véve és ezáltal egyenletesen fejlődik és edződik, de fejleszti a tüdőt és a szív egyenes és égszerűsebb működését is elősegíti. Ne felejtjük el, hogy amikor uszunk, akár uszodában vagy szabadban, mindig jó levegőt vagyunk és még a fedett uszodák levegője is sokkal, de sokkal jobb és tisztább, égszerűsebb, mint a legragyogóbb berendezésű kórcsma vagy kárház levegője.

Minden sport — honvédelem! Az uszástudás a harcászati nélkülözhetetlen kelléke!

Hogy mennyire fontos az uszástudás éppen honvédelmi szempontból, azt két példával igazolom. Az egyik a gázszösemlékú Iszónó-i csata, hol honvédeink ezrei pusztultak a vízbe, mert nem tudtak uszni. A másik: Saingapur bevételénél a japán uszónak igen fontos szerep jutott.

Nálunk is hamarosan sor kerül a kötelező uszástudásra, ha nem is a honvédelem keretén belül — hiszen a mai sokoldalú kiképzés mellett erre nem igen kerül idő — hanem az ezt megelőző levente-kiképzés alatt. Tehát az a levente, aki megtenni uszni, nemcsak a legzsűbb és legégszerűsebb sporttal edzi testét, nemcsak biztosítja életét a vízbefulladás ellen, hanem a honvédséggel szembeni kötelezőségeit is teljesíti.

Az uszás az egészség melegágya. Uszástudásra fordított fillérrelk pengőket takarítunk meg gyógyszerrekesben. Ne higgye ma már senki, hogy a viszpolólabda és a stafétásás nem teszik az idősébb uszodlatogatóknak. Ma már hívesetek az életből azok az uszodlatogatók, akik félnek a fröcsköléstől és akik féltek a frizurájukat! A magyar ember az uszodába a társaság és a mosgás miatt megy. Aki pedig testmozgást végez, az nem vashi rosssságnak ha valaki erősebben és jobban végzi a testgyakorlatot mint ő.

A járási és Léva megyei városi Levente

Parancnokaságot és a Lévai Levente Egyesület a népegészségügy, a honvédelem és az életvédelem önzetlen szolgálata veszi mindig és most is, amikor minden eszközzel támogatja lévai leventéinket abban, hogy testüket és lelküket ápolhassák, mert nincs nemesebb és szebb, mint a sportbeli vetélkedés, nincs különb testet-lelket üdítő szórakozás, mint a sportolás. Amikor sportolunk, amikor játszunk és szórakozunk, egyben: nemzeti hivatást is teljesítünk, mert a sport ez is.

Ugyanis: a magyar sport világrasszó eredményei, nemcsak megcsontkításunk utáni keserves időkhöz, de mindig a legjobb diplomáciai küldetés volt a kulturműzetek megbecsülésének, elismerésének és sokszor szeretetének megismerésére. Bizonyítéka az oly sok jó tulajdonsággal megáldott nemzeti életrevalóságának és élni akarásának. Levente! Tanulj meg uszni! Hogy égszerűségeket ápolhassad és hogy nemzetednek szolgálatot tehessél! Szébb jövőt!

KISS JÓZSEF leventeoktató.

SPORT

Lévai Torna Egyesület—Cikta Érsekújvár 2:2 (1:2)

Hatalmas melegben délelőtt játszották le a mérkőzést. Eleinte az LTE támad és Nemcsok tizenegyet hibáz. Később az LTE visszaesik, sőt leáll, így gyors 2 gólt érnek el az újváriak. Nagyrésze van ebben a sportszerületnél viselkedő közönségnek, mely egyes játékosok s a csapatvezető ellen tüntet. Léván sok gazdája lenne az összeállításoknak, de a munkának nem akad gazdája. A felidő végén feljön az LTE és Angyali nagyszerű beadásából Pindur egyenlít. A második félidőben az LTE támad többet, de csak Boros eredményes. Angyalinak 3 meclabdája volt. Egyet kapufának lött, egy nagy lövése a kapu mellett süvített el, a harmadikat előződködté. A WM rendszer nem vált be. Kazár és Gáspár jók voltak. Matulányi és Horváth I. a WM rendszerben nem érvényesültek. Bali egyre fejlődik Kátay volt a legjobb fedezet. Németh I. és II. a szokott jó formájukat mutatták. Bozsényik szürke, de megbízható. Pindur és Boros még nincs formában. Nemcsok volt a legjobb csatár, de Angyali is többet nyújtott a szokottnál. Birnernek meg kell erősödni, neki vannak a legjobb beadásai, de nagyon félnek. Az LTE erősen érezte Halász, Horváth II. és Sztelhik hiányát. Az előmérkőzés elmaradt, mert Bánkeszi nem jött meg.

Ma játszunk az első NB mérkőzést Komáromban a KAC ellen. A Magyar Kupából az évad legszűbb mérkőzésében kivertük a KAC-ot, de azóta a KAC megerősödött és a mérkőzés Komáromban lesz. A Kazár (Gáspár), Halász, Németh II., Bali, Németh I., Horváth II.—Kátay, Sztelhik, Boros, Nemcsok, Angyali felállítasu csapatunktól kis gólarányú vereség is szép teljesítmény lenne.

Ma délelőtt fél 10 órakor a lévai uszodában a Lévai Levente Egyesület uszónapja

12-én is lesz Léván uszónap.

A lévai áll gimnázium a MUSZ engedélyével uszónapját nem szeptember 6-án, hanem szeptember 12-én d. u. 2—4 óra között tartja meg, hogy azon minél nagyobb számban a vidéki tanulók is résztvehessenek.

Kik lesznek az ellenfeleink?

Szeptember 13-án az Ercsi Eötvös Léván, 20-án Pesten a kis Fradi, 27-én Léván Dorog, október 11-én Pesten a MAFC. 18-án Léván a MÁV Székesfehérvár, 25-én Komáromban a KFC, november 1-én Léván Várpalota, 8-án Vácra a VSE, 15-én Léván a Cs. MOVE, 22-én Pestszenterzsébeten a Rákóczi, 29-én Léván a Ferencvárosi Törékvás december 2-án Pestszenterzsébeten a PMTK. Mind igen erős ellenfelek és meglehetünk elégedve ha 14—16 ponttal biztosítjuk a benmaradást.

Halló! Figyelem!
Minden szombaton és vasárnap este
cigányzene, tánc a Szenessy „Kispipa” vendéglőjében.

Allandóan frissen csapolt sörök!
Kítűnő ételek és italok!

M E G H I V Ó.

A LÉVAI TEMETKEZÉSI EGYLET 1942. évi szeptember hó 13-án, vasárnap d. u. 2 órákor a Kath. Kőr nagytermében

alapszabály módosító

83 közgyűlést tart, amelyre ezuton hívja meg a tagjait és felkéri a vezetőség, hogy mindeki a saját érdekében jelenjen meg.

TÁRGY: Alapszabályok módosítása a M. Kir. pénzügyminisztérium 49.262—1942. számú rendelete értelmében.

FIGYELMEZTETÉS: Az alapszabályok 21. § értelmében, hogy a közgyűlés határozat képes legyen, a tagok $\frac{2}{3}$ részének megjelenése szükséges, ha a kitűzött időben a $\frac{2}{3}$ rész nem jelenne meg, úgy 1 órai várakozás után a tagok számára való tekintet nélkül a közgyűlés határozat képes.

Léva, 1942. szeptember 5.

ELNÖKSÉG.

ÁGYTOLL olcsón!

Tarka toll 70 fillér, jobb 1.60, sz. vegyes fosztottas 2.0, jobb 2.80, még jobb 3.20, finom szürke 3.80. Fehéres fosztott libatoll 5.—, jobb fehér 6.—, még jobb 7.—, kimondott jóminőségű 8.—, pehelyest 9.50 Ft-tól szállít 5 kilós papírszák-csomagolásban, bérmentve utánvétet. Tisztviselőknél 3 százalékos kedvezmény. VARGA ANTAL ágytollvállalata, Kiskunfélegyháza, Szent Jánostér 30. szám alatt.

APRÓ HIRDETÉSEK

Hirdetésekre való lévélbeli érdeklődésekre kélrünk válasza szolgáló levelezőlapot csatoln

Ma és minden nap Zvaránál találkozunk. 7

Egy drb 10 lörös villanymotor és egy köves daráló eladó. Honvéd-utca 5. 502

Eladó ház nagy gyümölcsös kerttel. — Bővebbet Felszabadulás utja 115. 536

Perzsaszövő tanulóányt keresek. Honvéd-u. 73. 601

Szabóműhely és hálószoba berendezés eladó. Koháry-u. 3. 620

Különbejárato butorozott szoba kiadó. Cim a kiadóban. 621

Órás tanoncnak tisztességes fiu, esetleg leány, fizetéssel felvétetik. Hatscher Léva. 622

Kifutó-fiu 15—16 éves felvétetik. Pollák Adolf cégnél. 623

Tanuló azonnal felvétetik Klein Albertné fűszer és csemegeüzletében 624

Fiatal leány felvétetik laboratoriumba. Cim a kiadóban. 625

Ha üzleti könyveit úgy akarja vezetni, hogy azok adótechnikai szempontból kifogás alá ne essenek, forduljon bizalommal hozzám. Esetleg vállalom magyar és német nyelvű levezését. Cim a kiadóhivatalban. 626

1 pár komplett lószerszám eladó. Rákóczi-u 13 szám. 627

Jóforgalmu fűszer- és vegyeskereskedés a város belterületén bevonulás miatt átadó. Cim a kiadóban. 610

Egy jókarban lévő gyerekkocsit veszek. Cim a kiadóban. 628

Jókarban lévő mely gyermekkocsi eladó. Koháry-u. 3. 629

Üzlet áthelyezés!

Körzeti cukorelosztó és fűszer- gyarmatáru

NAGYKERESKEDÉSÜNKET

a „Balassa kapuból“

Horthy Miklós út 41 sz. alá (Vida Jónás textilnagykereskedése mellé) helyeztük át. —

KERN TESTVÉREK

Alapítottatt 1881. **LÉVA.** Telefon sz. 8.

Kerékpárok, varrógépek, vadászfegyverek, vadászati és halászati cikkek Szakszerű kereskedése és javító műhelye.

Telefon: 130.

Kerékpár igazolványok

kaphatók Nyitrai és Társa könyvesboltjában. Ára 6 fill.

SIRKÓRAKTÁR,

hósi emlékmű, márvány-, gránit-, műkö és mindennemű épületkő, továbbá kőfaragó és vesnöki munkákat jutányosan vállalok s eladok

STAUDINGER SÁNDOR

őskeresztény sirkőkereskedő, kőfaragó és vesnök. **Ipolyság, Szent István-út 24.**

VAROSI MOZGÓ LÉVA

Szept. 6. vasárnap 2.4. $\frac{1}{4}$, 7 és $\frac{1}{2}$, 9 ó. Országos sikert elért mesterfilm

Szüts Mara házassága

Fordulatos, érdekes, mulatságos, kicsit könnyes, nagyon szerelmes. Főszerepben: Simor Erzsí, Szőrényi Éva, Vizváry Mariska, Páger Antal, Perényi László, Pethes Sándor és Ferenc

Ne mulassza el, okvetlen nézze meg. Magyar hangos világhírű.

Figyelem hétfőn is van előadás!

Szept. 7. hétfőn este $\frac{1}{4}$, 7 és $\frac{1}{2}$, 9 ó. Szept. 8. kedden 2-4, $\frac{1}{4}$, 7 és $\frac{1}{2}$, 9 ó. Szept. 9. szerdán este $\frac{1}{4}$, 7 és $\frac{1}{2}$, 9 ó.

szeptember 7, 8, 9-én idényítótó film-előadásunk Maurice Maeterlinck költői mesejátékának színes filmváltozata

A KÉK MADÁR

Főszerepben: Shirley Temple, Eddie Collins, Jessie Rabin, Johnny Russel. Csodálatos szépséggel, bűbajos jelenetekkel megrendezett színes nagyfilm, mely boldogsággal tölti el a nézők szívet. Nagy örömet szerez gyermekének, ha erre a filmre elhozza őt. — UFA hangos világhírű. — Előjátéka ennek a filmnek ALIBABA KINÁBAN.

Szept. 10. csütörtökön este $\frac{1}{4}$, 7 és $\frac{1}{2}$, 9 ó. Szept. 11. pénteken este $\frac{1}{4}$, 7 és $\frac{1}{2}$, 9 ó. Szept. 12. szombaton este $\frac{1}{4}$, 7 és $\frac{1}{2}$, 9 ó. Szept. 13. vasárnap 2-4, $\frac{1}{4}$, 7 és $\frac{1}{2}$, 9 ó.

A legnagyobb, a legszebb, a legaktuálisabb már eddig is a legnagyobb sikereket elért magyar mesterfilm

Dr. Kovács István

Főszerepben: Páger Antal, Simor Erzsí, Tóth Julla, Puskás Tibor, Vaszary Piri, v. Benkő Gyula. — Magyar hangos világhírű. — A nagy érdeklődésre való tekintettel kérjük a mélyentisztelt közönséget, hogy jegyeit elővetelben bizottsága mindennap reggel 9 órától.

ÉRSEKUVÁRI TAKARÉKPÉNZTÁR

lévai fiókjá

Eötvös-utca és Mussolini-utca sarkán (Kürti-ház)

A PESTI MAGYAR KERESKEDELMI BANK

BETÉTEKET

legelőnyösebben gyümölcsöztet

KÖLCSÖNÖKET

kedvező feltételek mellett folyósít

foglalkozik a banküzlet minden ágával.

A keresztény kereskedelem hitelellátása akció lebonyolításával megbizott pénzüintézet.